

Keskusvaalilautakunta 05.12.2022 § 26

§ 26

Ennakkoäänestyspaikat vuoden 2023 eduskuntavaaleissa (kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Aaltonen Matti

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Keskusvaalilautakunnan sihteeri Aaltonen Matti

Keskusvaalilautakunta ehdottaa, että kaupunginhallitus määrää liitteen mukaisesti vuoden 2023 eduskuntavaalien yleiset ennakkoäänestyspaikat Espoossa

Käsittely

Päätös

Keskusvaalilautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Päätösehdotuksessa esitetään, että vuoden 2023 eduskuntavaalien ennakkoäänestys Espoossa järjestetään yhdessätoista toimipaikassa.

Eduskuntavaalit toimitetaan sunnuntaina 2.4.2023.

Yleisten ennakkoäänestyspaikkojen määrääminen

Vaalilain (714/1998) 9 §:n mukaan yleisistä ennakkoäänestyspaikoista kunnassa määrää kunnanhallitus. Kukin kunta päättää siten itsenäisesti ja oman harkintansa mukaan yleisten ennakkoäänestyspaikkojen lukumäärästä ja sijainnista kunnassa.

Oikeusministeriö on 14.9.2022 päivätyssä kirjeessä ilmoittanut, että kunnanhallituksen on tehtävä päätös kunnassa olevista yleisistä ennakkoäänestyspaikoista siten, että äänestyspaikkojen tiedot on merkitty pohjatietojärjestelmään viimeistään perjantaina 13.1.2023.

Ennakkoäänestyspaikkoja määrättäessä tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin:

Ennakkoäänestyspaikkoja oltava riittävästi

Kunnan on huolehdittava siitä, että yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja on kunnassa riittävä määrä ja eri puolilla kuntaa/kaupunkia suhteessa kunnan äänioikeutettujen määrään, jotta ennakkoon äänestäminen olisi äänestäjille mahdollisimman vaivatonta ja vähän aikaa vievää.

Missä ennakkoäänestyspaikan tulisi sijaita?

Ennakkoäänestyspaikat on syytä sijoittaa sellaisiin paikkoihin, joihin äänestäjien on helppoa tulla ja joihin he vaivattomasti osaavat. Yksi hyvä tapa on sijoittaa ennakkoäänestyspaikkoja sinne, missä äänestäjien muutoinkin tiedetään liikkuvan. Ennakkoäänestyspaikan on myös oltava aatteellisilta ja taloudellisilta kytkennöiltään mahdollisimman puolueeton, jotta mahdollisimman monet äänestäjät sinne mieluusti tulevat.

Viimeisimmissä vaaleissa hyviä kokemuksia on mm.

- kirjastoista,
- erilaisten liike- tai kauppakeskusten aulatiloihin,
- asiointipisteistä

Asiointipisteitä on valitettavasti edellisten vaalien jälkeen lakkautettu, joten näihin vaaleihin on jouduttu etsimään kolme uutta ennakkoäänestyspaikkaa.

Riittävästi tilaa ja vaalitoimitsijoita

Ennakkoäänestystilan tulee olla riittävän suuri, jotta äänestys voidaan toimittaa sujuvasti ja luotettavasti eli vaalisalaisuus, vaalivapaus ja vaalirauha turvaten (vaalilaki 56 § 2 mom.). Tilaan tulee voida sijoittaa tarpeellinen määrä äänestäjän henkilöllisyyden tarkastus- ja äänestyslipun antopisteitä, äänestyskoppeja sekä äänestyksen vastaanottopisteitä. Tilan tulee olla siten mitoitettu ja siten järjestetty, että ruuhkaa ja jonoja syntyy mahdollisimman vähän.

Usein ruuhkat syntyvät siitä, että ennakkoäänestyspaikka on sijoitettu sellaiseen tilaan, johon mahtuu liian vähän äänestyskoppeja ja äänestyksen vastaanottopisteitä ja/tai siitä, että ennakkoäänestyspaikassa on muista syistä liian vähän vaalitoimitsijoita nimenomaan äänestyksen vastaanottopisteissä.

Ennakkoäänestyksessä aikaa ei yleensä vie äänestäjän äänestyskopissa käynti, vaan sen jälkeinen vaalitoimitsijan kanssa asiointi (vaalitoimitsija leimaa äänestyslipun, lippu suljetaan vaalikuoreen, vaalikuori ja lähetekirje suljetaan lähetekuoreen sekä äänioikeusrekisteriin tehdään merkintä siitä, että äänestäjä on äänestänyt). Kuntien tulee huolehtia siitä, että vastaanottopisteitä on riittävästi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että ennakkoäänestyspaikassa tulee olla riittävästi henkilöstöä ja että ennakkoäänestyspaikka sijoitetaan riittävän suureen tilaan, jotta äänestystoimitus sujuu äänestäjän kannalta mahdollisimman joutuisasti ja vaivattomasti.

Vammaisten huomioon ottaminen

Liikuntavammaisten ja muiden liikuntaesteisten ennakkoäänestämismahdollisuuksiin on kiinnitettävä huomiota. Mahdollisuuksien mukaan olisi esimerkiksi vammaisten käyttämille kulkuvälineille pyrittävä varaamaan pysäköintitilaa ennakkoäänestyspaikan välittömässä läheisyydessä ja järjestämään heidän avustamisensa äänestyspaikan ulko- ja sisäpuolella. Äänestyspaikalla mahdollisesti olevat kynnykset ja portaat on varustettava esimerkiksi sellaisella luiskalla, että sähkökäyttöistä pyörätuolia käyttävillä on esteetön pääsy äänestystilaan.

Ennakkoäänestyspaikan aukiolopäivät ja -kellonajat

Vaalilain 47 §:n mukaan kotimaan yleinen ennakkoäänestyspaikka on ennakkoäänestystä varten avoinna kaikkina ennakkoäänestyksen ajanjakson päivinä, jollei kunnanhallituksen päätöksellä erityisistä syistä toisin määrätä. Erityinen syy järjestää ennakkoäänestys jossain paikassa vähempänä kuin seitsemänä päivänä voi olla lähinnä kunnan jonkin alueen vähäiseksi arvioitu äänestäjämäärä. Jokaisessa kunnassa tulisi kuitenkin olla vähintään yksi yleinen ennakkoäänestyspaikka, joka on avoinna kaikkina ennakkoäänestyspäivinä.

Vaalilain 48 §:n (28.6.2013/496) mukaan kunnanhallitus määrää myös ennakkoäänestyspaikan päivittäiset aukioloajat, kuitenkin niin, että ennakkoäänestyspaikka ei saa olla avoinna ennen klo 8:aa eikä klo 20:n jälkeen, eikä lauantaisin tai sunnuntaisin ennen klo 9:ää, eikä klo 18:n jälkeen.

Ennakkoäänestysaktiivisuus aiemmissa vaaleissa

Europarlamenttivaaleissa 2019 ennakkoon äänesti 23,2 % (45 728) ja vaalipäivänä 30,9 % (60 780) eli yhteensä 54,1 % (106 508). Äänioikeutettujen lukumäärä oli 196 722.

Eduskuntavaaleissa 2019 ennakkoon äänesti 32,6 % (63 723) ja vaalipäivänä 44,9 % (87 728) eli yhteensä 77,5 % (151 451) äänioikeutetuista. Äänioikeutettujen lukumäärä oli 185 382.

Kuntavaaleissa 2017 ennakkoon äänesti 21,8 % (45 728) ja vaalipäivänä 38,3 % (80 259), eli yhteensä 60,1 % (125 987) äänioikeutetuista. Äänioikeutettujen lukumäärä oli 209 708.

Kuntavaaleissa 2021 ennakkoon äänesti 34,1 % (76 782) ja vaalipäivänä 24,2 % (54 452) eli yhteensä 58,2 % äänioikeutetuista. Äänioikeutettujen lukumäärä oli 225 442.

Aluevaaleissa 2022 ennakkoon äänesti 21,7 % (49 558) ja vaalipäivänä 25,4 % (57 794) eli yhteensä 47,1 % äänioikeutetuista. Äänioikeutettujen lukumäärä oli 227 926.

Äänioikeutetuista ja äänestäneistä on vähennetty ulkomailla asuvat suomalaiset.

Ehdotetut ennakkoäänestyspaikat

Ehdotuksena on, että kaupunki järjestää yksitoista yleistä ennakkoäänestyspaikkaa. Yhdeksän ennakkoäänestyspaikkaa olisi kaupungin omia toimipaikkoja: Espoon kulttuurikeskus Tapiolassa, Espoonlahden Lippulaivan Espoo-info, Kalajärven, Leppävaaran ja Matinkylän asiointipisteet; Entressen kirjasto Espoon keskuksessa; Kauklaahden kirjasto; Viherlaakson koulu ja lukio; Espoonlahdessa koulujen välikaistilana toimiva rakennus, jossa toimii osittain muun muassa Soukan lukio. Lisäksi ennakkoäänestyspaikkoina olisivat Dipoli Otaniemessä ja Olarin Prisma.

Dipoli veloittaa talon aukioloaikojen ulkopuolella henkilökuntakulun, joka on lauantaisin 60 euroa tunnilta ja sunnuntaisin 80 euroa tunnilta. Hintoihin lisätään arvonlisävero 24 %.

Ennakkoäänestyspaikkojen aukioloajoiksi ehdotetaan arkipäivien osalta pääsääntöisesti klo 9-20. Myös lyhyempiä aukioloaikoja on osassa paikkoja. Viikonloppuna ennakkoäänestys alkaisi pääsääntöisesti lauantaisin klo 10 ja päättyisi klo 16. Sunnuntaisin ennakkoäänestys toimitettaisiin klo 12-16 välisenä aikana.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Espoon ennakkoäänestyspaikat vuoden 2023 eduskuntavaaleissa

Oheismateriaali

Tiedoksi